

Arbeids- og sosialdepartementet

Postboks 8019 Dep.  
0030 Oslo

Vår saksbehandler  
Henrik Dahle

Kopi til

Vår dato  
16.08.2019

Vår referanse  
HD

Deres referanse

## Hørings svar - forslag til forskrift om tilskudd til Ekspertbistand

Det vises til høringsbrev fra Arbeids- og sosialdepartementet datert 28. juni 2019, *Høring - forslag til forskrift om tilskudd til ekspertbistand*. Unio takker for muligheten til å få komme med innspill i høringsprosessen.

I den nye IA-avtalen som er inngått mellom partene i arbeidslivet og regjeringen for perioden 2019 til 2022 er det avtalt en rekke nye virkemidler og tiltak i IA-avtalen som skal understøtte målene og innsatsområdene i avtalen, herunder virkemidlet tilskudd til ekspertbistand.

Som det framgår av IA-avtalen skal tilskudd til ekspertbistand gis

1. Ved lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær,
2. Der bedriftsinterne tiltak og andre offentlige støtteordninger er utprøvd, og
3. Der arbeidsgiver, arbeidstaker og NAV Arbeidslivssenter er enige om at det er hensiktsmessig

I IA-avtalen er det lagt til grunn en økonomisk ramme for tilskuddsordningen på 50 mill. kroner årlig i perioden 2019-2022.

Unio vil generelt bemerke at høringsnotatet og utkast til forskrift bærer preg av at det er en utfordring å avgrense hva som kommer inn under tilskuddsordningen; hva som er en ekspert og hva som er ekspertbistand – og hva som ikke er det. Dette er et nytt tiltak, og det hadde vært en fordel om høringsnotatet hadde gitt en beskrivelse av målgruppa for tiltaket: arbeidstakere med lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær. Hvem er disse, hva karakteriserer dem og jobben deres, hvilke diagnosegrupper ligger bak sykmeldingene, osv. Uten en nærmere beskrivelse og konkrete eksempler kan det være vanskeligere å se for seg konkrete situasjoner som vil kunne utløse tilskudd og hvor eventuelle utfordringer vil kunne oppstå, og vi blir henvist til hypotetiske situasjoner.

### § 1 Formål

For å sikre arbeidsinkludering er det spesielt viktig å kartlegge arbeidsplassen og følge opp med arbeidsplasstiltak. Det er først og fremst på arbeidsplassen barrierer for arbeidsdeltakelse kan kartlegges,

forstås og endres. Unio mener derfor at en vurdering av arbeidsplassen, sett i sammenheng med den sykmeldtes diagnose og arbeidsevne, bør løftes fram særskilt i formålet.

## **§ 2 Personkrets**

I komplekse saker vil man ofte ikke rekke å avklare situasjonen godt nok i løpet av sykepengeperioden. Det vil derfor være behov for avklaringer også i påfølgende år, der mange mottar Arbeidsavklaringspenger (AAP). Unio foreslår at ordningen med ekspertbistand også skal gjelde de som mottar AAP, og som fortsatt har et arbeidsforhold.

## **§ 3 Innholdet i tiltaket**

I høringsbrevet vises det til at ekspertene er en person som kan bistå i den konkrete situasjonen og som gjennom samtaler med arbeidstaker, arbeidsgiver samt en vurdering av det konkrete arbeidsmiljø, skal finne årsaken til sykefraværet. Unio mener at fokus må være på arbeidsdeltakelse og ikke på den enkeltes diagnose og skade. En diagnose sier lite om funksjon og muligheten for å utføre arbeidsoppgaver. Det er viktig å identifisere muligheter for å fungere i arbeid, tross sykdom og skader. Det er ofte at barrierene for arbeidsdeltakelse nettopp avdekkes på arbeidsplassen.

Unio er enig i at ekspertbistand skal kunne brukes til å avdekke helseutfordringer, men ikke benyttes til medisinsk behandling.

Unio mener at en ekspert som skal motta tilskudd til ekspertbistand skal ha offentlig godkjent utdanning eller autorisasjon på sitt område. Det vil være den enkelte saken som styrer hvilken kompetanse det er behov for. Ofte må det ulike kompetanser inn til ulike tider. Vi mener et minimumskrav om offentlig godkjent utdanning eller autorisasjon må inn i forskriften.

De tjenestene som foreslås dekket av tilskuddet kan leveres av de fleste bedriftshelsetjenester på markedet i dag. BHT-ene har utvilsomt mye kompetanse på dette området, som det også pekes på i høringsnotatet, kan denne kompetansen være vanskelig å finne andre steder. Unio er derfor enig med departementet i at en leverandør av BHT-tjenester bør kunne levere ekspertbistand dersom bistanden ligger utover det BHT-leverandøren normalt ville tilbudt i bedriften.

I § 3 heter det at «Eksperten skal avgi en rapport som beskriver årsaken til sykefraværet, og foreslå tiltak for tilbakeføring til samme arbeid eller til annet arbeid hos samme eller annen arbeidsgiver.» Unio mener det er viktig at alle andre tiltak vurderes grundig før arbeid hos annen arbeidsgiver blir løsningen, herunder f.eks. prøve ut nye arbeidsoppgaver, justert arbeidstid eller arbeidsbelastning, endring av ytre faktorer, endre/øke relevant kompetanse, avklaring om gradert jobb vil være mulig. Dersom alle andre muligheter er forsøkt, kan avklaring til uførepensjon også være aktuelt.

Dersom utfallet av ekspertbistanden er en anbefaling om at den sykmeldte bør gå over til arbeid for en annen arbeidsgiver, vil dette kunne oppleves som en «risiko» for den sykmeldte, og det vil derfor være viktig at prosessen rundt ekspertbistand oppleves som trygg og ivaretagende. Vi ber derfor om at det i forskriften under § 2 Personkrets tas inn en setning om at «Den ansatte kan la seg bistå av tillitsvalgt, verneombud eller andre.» Det framgår ikke av forskrift eller høringsnotat hvordan prosessen rundt en

mulig overgang til annen arbeidsgiver skal forløpe. Skal ansatt få bistand til å få nytt arbeid, eller slutter prosessen med at vedkommende avslutter herværende arbeidsforhold? Dette bør avklares og tydeliggjøres, ikke minst sett i forhold til arbeidstakerens stillingsvern.

#### **§ 4 Tilskudd**

Unio støtter at det legges opp til en fleksibel bruk av ordningen og at det ikke settes begrensninger på varigheten.

#### **Personvern**

Vi er enig med departementet i at det bør være føringer for hva som ikke skal fremkomme i bestillingen samt i ekspertens rapport, basert på hensyn til arbeidstakers personvern.

#### **Forskning og evaluering**

Unio mener det på sikt er en forutsetning at Ekspertbistand blir et kunnskapsbaserte tiltak. Når et nytt og svært åpent tiltak som Ekspertbistand innføres, bør ordningen derfor følges opp med solid effektforskning. Kanskje vil dette kunne føre til at Ekspertbistand etter en tid kan bli et mer standardisert tiltak for å oppnå redusert varighet av sykmeldinger og økt arbeidsdeltagelse. Det bør også rapporteres årlig, til f.eks. ALPR, på bruken av tilskuddet, og på måloppnåelsen.

Vennlig hilsen

Unio



Anne Folkvord  
sekretariatssjef



Henrik Dahle  
fagsjef og advokat

